

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 561

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 29 iunie 2020

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 818 din 5 decembrie 2019 referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „ <i>precum și daune sănătății proprii persoanelor</i> ” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății	2–6
★	
Opinie separată	7–9
Decizia nr. 146 din 12 martie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală	9–11
Decizia nr. 147 din 12 martie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal	12–14
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
485. — Hotărâre pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2016, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016	14–15
486. — Hotărâre privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 125/2020 pentru aprobarea modului de repartizare și de utilizare a sumelor prevăzute la lit. c) și d) din anexa nr. 3/13/02a la Legea bugetului de stat pe anul 2020 nr. 5/2020.....	15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 818**

din 5 decembrie 2019

referitoare la excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și daune sănătății proprii persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și daune sănătății proprii persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, excepție ridicată din oficiu de Tribunalul Mureș — Secția civilă în Dosarul nr. 10.082/320/2016 al acestei instanțe și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.648D/2017.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 24 septembrie 2019, cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Liviu Drăgănescu, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când, în temeiul dispozițiilor art. 57 și ale art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, Curtea a amânat pronunțarea asupra cauzei pentru data de 15 octombrie 2019 și apoi pentru 28 noiembrie 2019 și 3 decembrie 2019, în considerarea aceluiași motive, când, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului de judecată, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi și ținând cont de dispozițiile art. 57 din Legea nr. 47/1992, pronunțarea a fost amânată pentru data de 5 decembrie 2019, când a fost pronunțată prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

3. Prin Încheierea din 10 octombrie 2017, pronunțată în Dosarul nr. 10.082/320/2016, **Tribunalul Mureș — Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a sintagmei „*precum și daune sănătății proprii persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.** Excepția a fost ridicată din oficiu de Tribunalul Mureș — Secția civilă într-o cauză având ca obiect apelul împotriva sentinței civile prin care s-a admis acțiunea formulată de furnizorul de servicii medicale și o persoană care a săvârșit un accident din culpă a fost obligată la repararea prejudiciului, reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată respectivei persoane.

4. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că prin textul de lege criticat se reglementează cu privire la obligarea persoanei care a suferit un accident la plata cheltuielilor proprii de spitalizare, condiționându-se practic ocrotirea sănătății de efectuarea unor plăți către unitatea sanitară, deși persoana vătămată este asigurată și contribuie la

asistența sanitară de urgență, ceea ce produce consecințe majore asupra vieții și integrității sale corporale, valori protejate prin art. 22 din Constituție.

5. Se mai arată că persoana vătămată a contribuit la sistemul de asigurări de sănătate, putând astfel să beneficieze de servicii care să îi protejeze viața și integritatea fizică în cazul unei situații de urgență medicală. Faptul că aceasta s-a accidentat și că prin ordonanță procurorul i-a reținut culpa nu trebuie însă să influențeze costul serviciilor medicale de urgență. Textul de lege criticat, ce lasă la latitudinea unității spitalicești acordarea asistenței sanitare și recuperarea sumelor bănești, aduce atingere art. 34 din Constituție.

6. Astfel, în spiritul art. 34 din Legea fundamentală, art. 219 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 reglementează cu privire la faptul că asigurările de sănătate reprezintă principalul sistem de finanțare a ocrotirii sănătății populației care asigură accesul la un pachet de servicii de bază pentru asigurați, legea stipulând că însuși obiectivul sistemului de asigurări sociale de sănătate se realizează, printre altele, prin protejarea asiguraților față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident. Tot astfel, art. 230 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 reglementează cu privire la faptul că asigurații beneficiază de pachetul de servicii de bază în caz de boală sau de accident din prima zi de îmbolnăvire sau de la data accidentului și până la vindecare, în condițiile stabilite de lege și de contractul-cadru și normele sale de aplicare. Prin urmare, aceste texte de lege stabilesc în mod clar că sistemul de asigurări sociale, în caz de accidente, protejează asigurații față de costurile serviciilor medicale, astfel că dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

7. În consecință, se apreciază că sintagma „*precum și daune sănătății proprii persoane*” cuprinsă în art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 aduce atingere prevederilor constituționale invocate, ținând cont de faptul că orice activitate ce are ca urmare accidentarea celui implicat presupune o anumită culpă, în condițiile în care cetățenii plătesc asigurări tocmai pentru a beneficia de servicii medicale în caz de urgență.

8. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

9. **Guvernul** consideră că excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale criticate este neîntemeiată. Astfel, se apreciază că este o obligație generală a tuturor subiecților de drept să respecte viața, integritatea fizică și psihică a persoanei. Autoritățile publice au obligații sporite în acest domeniu, dar textul de lege criticat nu încalcă art. 22 din Constituție.

10. Garantând dreptul la ocrotirea sănătății, art. 34 din Constituție stabilește obligații corelative clare și ferme în sarcina statului, și anume de a lua măsurile ce se impun pentru asigurarea igienei și sănătății publice. Constituția impune autorității legislative misiunea de a reglementa principalele

domenii și aspecte precum asistența medicală, asigurările sociale, alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale. În acest context, textul de lege criticat reprezintă de fapt o expresie a prevederilor constituționale care reglementează dreptul la ocrotirea sănătății și a celor care consacră obligația statului de a asigura protecția socială a cetățenilor.

11. În ceea ce privește încălcarea art. 47 din Constituție, face trimitere la considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 630 din 27 octombrie 2016.

12. **Avocatul Poporului** apreciază că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, deoarece motivul invocat de instanță privește modul de interpretare și aplicare a legii. Mai arată că prin Legea nr. 132/2014 a fost introdusă răspunderea și pentru daune aduse propriei sănătăți, iar noțiunea de „culpă” se interpretează în sensul art. 16 din Codul penal.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl reprezintă sintagma „*precum și daune sănătății propriei persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, potrivit căroră: „(1) *Persoanele care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane, precum și daune sănătății propriei persoane, din culpă, răspund potrivit legii și au obligația să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată. Sumele reprezentând cheltuielile efective vor fi recuperate de către furnizorii de servicii medicale. Pentru litigiile având ca obiect recuperarea acestor sume, furnizorii de servicii medicale se subrogă în toate drepturile și obligațiile procesuale ale caselor de asigurări de sănătate și dobândesc calitatea procesuală a acestora în toate procesele și cererile aflate pe rolul instanțelor judecătorești, indiferent de faza de judecată.*”

16. În opinia instanței care a ridicat excepția de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 22 referitor la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, ale art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății și ale art. 47 referitor la nivelul de trai.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, potrivit art. 34 din Constituție, dreptul la ocrotirea sănătății este garantat, ceea ce semnifică faptul că statul are obligația pozitivă generală de a lua măsuri în acest sens prin garantarea unui cadru legislativ corespunzător și alocarea resurselor necesare pentru asigurarea igienei și a sănătății publice, organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale. De asemenea statul poate să ia orice alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei.

18. Curtea mai observă că, aplicând art. 20 alin. (1) din Constituție, dreptul la ocrotirea sănătății trebuie interpretat și

aplicat în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. Astfel, potrivit art. 25 alin. (1) din Declarația Universală a Drepturilor Omului, orice om are dreptul la un nivel de trai care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei sale, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare; el are dreptul la asigurare în caz de șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința sa. Totodată, potrivit art. 12 alin. (1) și (2) lit. d) din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, ratificat de România prin Decretul Consiliului de Stat nr. 212 din 31 octombrie 1974, publicat în Buletinul Oficial nr. 146 din 20 noiembrie 1974, statele părți recunosc dreptul pe care îl are orice persoană de a se bucura de cea mai bună sănătate fizică și mentală pe care o poate atinge, iar una dintre măsurile pe care statele părți le vor adopta în vederea asigurării exercitării depline a acestui drept va fi crearea de condiții care să asigure tuturor servicii medicale și un ajutor medical în caz de boală.

19. Curtea mai observă că dreptul la ocrotirea sănătății nu este reglementat în mod expres în Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, însă prin jurisprudența sa Curtea Europeană a Drepturilor Omului a inclus acest drept în sfera de protecție a Convenției prin intermediul garantării dreptului la viață prevăzut de art. 2 din Convenție. De exemplu, prin Hotărârea din 10 aprilie 2012, pronunțată în Cauza *Panaiteescu împotriva României*, s-a reținut că art. 2 din Convenție a fost încălcat sub aspect procedural prin împiedicarea de mai multe ori a accesului reclamantului la asistență medicală gratuită, așa cum era îndreptățit (paragraful 32). Totodată, prin Hotărârea din 16 februarie 2010, pronunțată în Cauza *Eugenia Lazăr împotriva României*, paragraful 66, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reamintit că art. 2 prima teză, care se numără printre articolele primordiale ale Convenției, în sensul că acesta consacră una dintre valorile fundamentale ale societăților democratice care formează Consiliul Europei (a se vedea, de exemplu, Hotărârea din 27 septembrie 1995, pronunțată în Cauza *McCann și alții împotriva Regatului Unit*, paragraful 147), obligă statul nu numai să nu provoace „intenționat” moartea unei persoane, ci și să ia măsurile necesare pentru a proteja viața persoanelor aflate sub jurisdicția sa (Hotărârea din 9 iunie 1998, pronunțată în Cauza *L.C.B. împotriva Regatului Unit*, paragraful 36, și Hotărârea din 17 ianuarie 2002, pronunțată în Cauza *Calvelli și Ciglio împotriva Italiei*, paragraful 48). Aceste principii se aplică și în domeniul sănătății publice, în care obligațiile pozitive enunțate mai sus implică instituirea, de către stat, a unui cadru de reglementare care impune spitalelor, publice sau private, adoptarea de măsuri care să asigure protecția vieții bolnavilor lor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 aprilie 2009, pronunțată în Cauza *Šilih împotriva Sloveniei*, paragraful 192, Hotărârea din 17 ianuarie 2002, pronunțată în Cauza *Calvelli și Ciglio împotriva Italiei*, paragraful 49, Hotărârea din 27 iunie 2006, pronunțată în Cauza *Byrzykowski împotriva Poloniei*, paragraful 104, Decizia de admisibilitate din 26 octombrie 1999, pronunțată în Cauza *Erikson împotriva Italiei*, Decizia de admisibilitate din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *William și Anita Powell împotriva Regatului Unit*).

20. Curtea mai observă că România a ratificat Carta socială europeană revizuită, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996 prin Legea nr. 74/1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 193 din 4 mai 1999, care în art. 11 și 13

punctele (1)—(3) garantează două drepturi distincte, respectiv dreptul la protecția sănătății și dreptul la asistență socială și medicală. Cu privire la dreptul la protecția sănătății, statul se angajează să ia fie direct, fie în cooperare cu organizațiile publice și private măsuri corespunzătoare, care vizează în special eliminarea, în măsura în care este posibil, a cauzelor unei sănătăți deficitare; să prevadă servicii de consultare și de educare în ceea ce privește ameliorarea sănătății și dezvoltarea simțului responsabilității individuale în materie de sănătate și să prevină, în măsura în care este posibil, bolile epidemice, endemice și alte boli, precum și accidentele. În vederea exercitării efective a dreptului la asistență medicală, statul se angajează: să vegheze ca orice persoană care nu dispune de resurse suficiente și care nu este în măsură să și le procure prin propriile mijloace sau să le primească dintr-o altă sursă, în special prin prestații rezultate dintr-un regim de securitate socială, să poată beneficia de o asistență corespunzătoare și, în caz de boală, de îngrijirile impuse de starea sa; să vegheze ca persoanele care beneficiază de o astfel de asistență să nu sufere, din acest motiv, o reducere a drepturilor lor politice sau sociale; să prevadă ca fiecare să poată obține, prin servicii competente cu caracter public sau privat, orice sfat și orice ajutor personal, necesare pentru a preveni, a îndepărta sau a atenua starea de nevoie de ordin personal și de ordin familial.

21. Curtea mai observă și jurisprudența sa în care a reținut că organizarea asistenței medicale se stabilește potrivit legii și că statul are obligația pozitivă să asigure cadrul necesar protejării acestui drept (a se vedea în acest sens Decizia nr. 95 din 8 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 23 februarie 2006, și Decizia nr. 498 din 17 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 26 iulie 2018, paragraful 39).

22. Curtea reține că pentru garantarea dreptului la ocrotirea sănătății prin organizarea sistemului de asigurări sociale pentru boală și accidente, așa cum prevede art. 34 din Constituție, precum și pentru respectarea angajamentelor pe care statul și le-a asumat prin Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale și Carta socială europeană revizuită, legiuitorul a adoptat Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. În art. 219, cuprins în titlul VIII „Asigurările sociale de sănătate” din Legea nr. 95/2006, asigurările sociale de sănătate sunt definite ca reprezentând principalul sistem de finanțare a ocrotirii sănătății populației care asigură accesul la un pachet de servicii de bază pentru asigurați și ale cărui obiective sunt protejarea asiguraților față de costurile serviciilor medicale în caz de boală și accident și asigurarea protecției asiguraților în mod universal, echitabil și nediscriminatoriu în condițiile utilizării eficiente a Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate. Totodată, în art. 221 este definit pachetul de servicii de bază care se acordă asiguraților și care cuprinde serviciile medicale, serviciile de îngrijire a sănătății, medicamentele, materialele sanitare, dispozitivele medicale și alte servicii pachet care se va aproba prin hotărâre a Guvernului. Persoanele care nu fac dovada calității de asigurat beneficiază de pachetul minimal de servicii, care cuprinde servicii de îngrijire a sănătății, medicamente și materiale sanitare numai în cazul urgențelor medico-chirurgicale și al bolilor cu potențial endemo-epidemic, monitorizarea evoluției sarcinii și a lăuzei, servicii de planificare familială, servicii de prevenție și îngrijiri de asistență medicală comunitară, pachet care se va aproba, de asemenea, prin hotărâre a Guvernului. De asemenea, în art. 224 din Legea nr. 95/2006 sunt reglementate anumite categorii de persoane vulnerabile sau care au fost supuse unor măsuri de persecuție

din motive politice sau etnice și care beneficiază de asigurare fără plata contribuției.

23. Curtea reține că, potrivit art. 229 și art. 230 din Legea nr. 95/2006, persoanele asigurate au dreptul la un pachet de servicii de bază, care se stabilește conform unui contract-cadru multianual care se elaborează de Casa Națională de Asigurări de Sănătate, din prima zi de îmbolnăvire sau de la data accidentului și până la vindecare, în condițiile stabilite de Legea nr. 95/2006. Acestea mai au următoarele drepturi: să aleagă furnizorul de servicii medicale, precum și casa de asigurări de sănătate la care se asigură, în condițiile legii și ale contractului-cadru; să fie înscrși pe lista unui medic de familie pe care îl solicită, dacă îndeplinesc toate condițiile legii, suportând cheltuielile de transport dacă opțiunea este pentru un medic din altă localitate; să își schimbe medicul de familie ales numai după expirarea a cel puțin 6 luni de la data înscrierii pe listele acestuia, cu excepția situațiilor prevăzute în contractul-cadru; să beneficieze de pachetul de servicii de bază în mod nediscriminatoriu, în condițiile legii; să beneficieze de rambursarea tuturor cheltuielilor efectuate pe perioada spitalizării cu medicamentele, materialele sanitare și investigațiile paraclinice la care ar fi fost îndreptățiți fără contribuție personală, în condițiile impuse de contractul-cadru; să efectueze controale profilactice, în condițiile stabilite prin contractul-cadru; să beneficieze de servicii de asistență medicală preventivă și de promovare a sănătății, inclusiv pentru depistarea precoce a bolilor; să beneficieze de servicii medicale în ambulatorii și în spitale aflate în relație contractuală cu casele de asigurări de sănătate; să beneficieze de servicii medicale de urgență; să beneficieze de unele servicii de asistență stomatologică; să beneficieze de tratament fizioterapeutic și de recuperare; să beneficieze de dispozitive medicale; să beneficieze de servicii de îngrijiri medicale la domiciliu; să li se garanteze confidențialitatea privind datele, în special în ceea ce privește diagnosticul și tratamentul; să aibă dreptul la informație în cazul tratamentelor medicale și să beneficieze de concedii și indemnizații de asigurări sociale de sănătate în condițiile legii. Potrivit art. 231 din Legea nr. 95/2006, obligațiile asiguraților pentru a putea beneficia de drepturile prevăzute la art. 230 sunt următoarele: să se înscrie pe lista unui medic de familie; să anunțe medicul de familie ori de câte ori apar modificări în starea lor de sănătate; să se prezinte la controalele profilactice și periodice stabilite prin contractul-cadru; să anunțe în termen de 15 zile medicul de familie și casa de asigurări asupra modificărilor datelor de identitate sau a modificărilor referitoare la încadrarea lor într-o anumită categorie de asigurați; să respecte cu strictețe tratamentul și indicațiile medicului; să aibă o conduită civilizată față de personalul medico-sanitar; să achite contribuția datorată fondului și suma reprezentând coplata/contribuția personală, în condițiile legii; să prezinte furnizorilor de servicii medicale documentele justificative care atestă calitatea de asigurat.

24. Curtea mai observă că, potrivit art. 266 din Legea nr. 95/2006, persoanele asigurate au obligația plății unei contribuții bănești lunare pentru asigurările de sănătate, cu excepția persoanelor prevăzute la art. 224 alin. (1) din Legea nr. 95/2006.

25. Curtea reține că răspunderea persoanelor care prin faptele lor aduc daune sănătății altei persoane și care au obligația de a acoperi cheltuielile ocazionate de asistența medicală a fost reglementată prin art. 188 din Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătății populației, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 54 din 10 iulie 1978, și prin art. 106 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 150/2002 privind

organizarea și funcționarea sistemului de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 838 din 20 noiembrie 2002. Ulterior, prin art. 313 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 372 din 28 aprilie 2006, a fost reglementat același tip de răspundere.

26. Curtea reține că Legea nr. 95/2006 a fost modificată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 104 din 11 februarie 2014. Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2014 a fost aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 132/2014 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 2/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 739 din 10 octombrie 2014. Prin art. I pct. 35 din Legea nr. 132/2014 a fost introdus pct. 117¹ în cuprinsul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 2/2014, punct la care se prevede modificarea art. 313 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 și se introduce răspunderea pentru daune aduse sănătății proprii persoane din culpă. Ulterior, Legea nr. 95/2006 a fost republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 652 din 28 august 2015, iar art. 313 alin. (1) a fost renumerotat, devenind art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, supus controlului în prezenta cauză.

27. Curtea reține că soluția legislativă introdusă aduce un element de noutate, și anume obligația suportării cheltuielilor ocazionate de asistența medicală acordată pentru daune aduse sănătății proprii persoane. Sintagma „*precum și daune sănătății proprii persoane*”, criticată în prezenta cauză, a fost introdusă printr-un amendament adoptat de Comisia pentru sănătate și familie a Camerei Deputaților, care se regăsește în anexa la raportul asupra proiectului de Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 2/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (PLx nr. 161/2014). În motivarea amendamentului se reține că acesta s-a adoptat „pentru clarificarea situației accidentelor rutiere. Asigurarea RCA acoperă cheltuielile medicale ale unor terți. În formularea propusă, decontarea revine asigurării RCA”. Curtea constată că la data introducerii sintagmei criticate în lege era în vigoare Legea nr. 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 303 din 30 decembrie 1995, care în art. 49 și 50 prevedea că asiguratorul acordă despăgubiri, în baza contractului de asigurare, terților persoane păgubite prin accidente de autovehicule și excludea expres conducătorul autovehiculului de la beneficiul despăgubirilor. Același cadru normativ a fost menținut prin prevederile art. 11 alin. (1) și ale art. 13 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 54/2016 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terțelor persoane prin accidente de vehicule și de tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 723 din 19 septembrie 2016, precum și prin dispozițiile art. 10 alin. (2) și ale art. 12 lit. b) din Legea nr. 132/2017 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto pentru prejudicii produse terților prin accidente de vehicule și tramvaie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 12 iunie 2017. În concluzie, Curtea reține că sintagma criticată, astfel cum a fost redactată, nu este circumstanțiată în niciun fel la

daunele care se acordă în caz de accident de autovehicul, ci se referă la toate tipurile de autoaccidentări, indiferent de natura lor. Pentru ca excluderea de la dreptul la repararea prejudiciului să vizeze numai situația accidentelor rutiere, legiuitorul ar fi trebuit să modifice Legea nr. 136/1995 — legea specială ce reglementa asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto, iar nu Legea nr. 95/2006, legea-cadru în domeniul asigurărilor de sănătate. Astfel, Curtea apreciază că în privința dreptului la repararea prejudiciului al persoanelor care prin faptele lor aduc daune sănătății proprii persoane a avut loc o schimbare radicală de optică a legiuitorului, care s-a întemeiat pe o raportare incorectă la realitatea normativă, efectul fiind vulnerabilizarea situației juridice a persoanelor asigurate prin eliminarea totală a dreptului la repararea prejudiciului în privința daunelor antereferte.

28. Curtea reține că art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006, în urma modificărilor menționate, prevede ca persoana asigurată să răspundă față de furnizorul de servicii medicale pentru daune aduse sănătății proprii persoane „din culpă”, adică indiferent de forma de vinovăție răspunderea urmează să fie angajată atât pentru săvârșirea faptelor cu intenție și din culpă gravă — *culpa lata*, cât și pentru culpă ușoară — *culpa levis* și cea mai ușoară culpă — *culpa levissima*. Cu privire la răspunderea civilă delictuală, Curtea reține că atât sub imperiul Codului civil de la 1864, cât și în reglementarea cuprinsă în prezent în art. 1.349 din Codul civil autorul faptei ilicite are obligația să repare integral prejudiciul cauzat prin fapta sa, independent de faptul că a acționat cu intenție sau din culpă. În acest sens sunt și prevederile art. 1.357 din Codul civil, potrivit cărora cel care cauzează altuia un prejudiciu printr-o faptă ilicită, săvârșită cu vinovăție, este obligat să îl repare, autorul prejudiciului răspunzând pentru cea mai ușoară culpă. În ceea ce privește vinovăția, în art. 16 din Codul civil sunt stabilite tipurile de vinovăție: intenția și culpa. Tot aici se reglementează cu privire la săvârșirea faptei cu intenție: situația în care autorul prevede rezultatul faptei sale și fie urmărește producerea lui prin intermediul faptei, fie, deși nu îl urmărește, acceptă posibilitatea producerii acestui rezultat. De asemenea, se reglementează cu privire la săvârșirea faptei din culpă, precum și definiția culpei grave: fapta este săvârșită din culpă când autorul fie prevede rezultatul faptei sale, dar nu îl acceptă, socotind fără temei că nu se va produce, fie nu prevede rezultatul faptei, deși trebuia să îl prevadă; culpa este gravă atunci când autorul a acționat cu o neglijență sau imprudență pe care nici persoana cea mai lipsită de dibăcie nu ar fi manifestat-o față de propriile interese. Totodată, art. 16 alin. (4) din Codul civil prevede că atunci când legea condiționează efectele juridice ale unei fapte de săvârșirea sa din culpă, condiția este îndeplinită și dacă fapta a fost săvârșită cu intenție.

29. Analizând acest cadru normativ în care sunt dezvoltate garanțiile dreptului la ocrotirea sănătății, reglementat principial prin art. 34 din Constituție, Curtea reține că persoanele asigurate potrivit Legii nr. 95/2006, care au obligația să plătească sumele ce constituie contribuția la asigurările sociale de sănătate, trebuie să beneficieze, în contraprestație, de protejarea față de costurile serviciilor medicale în caz de boală sau accident, așa cum prevede art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 95/2006. Consacrarea prin lege a asigurărilor sociale presupune drepturi și obligații atât pentru asigurat, cât și pentru stat, esențială fiind acoperirea unui risc în cazul producerii anumitor evenimente ce privesc sănătatea asiguraților. Dreptul la ocrotirea sănătății impune stabilirea riscurilor asigurate într-o manieră care să protejeze viața și integritatea corporală.

30. Curtea constată că garanția dreptului la ocrotirea sănătății prevăzută de art. 219 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 95/2006, și anume ca persoanele asigurate să beneficieze de protejarea față de costurile serviciilor medicale, este înlăturată complet în cazul autoaccidentării. Aceasta, deoarece raportarea generică la „culpă” în cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 semnifică faptul că persoana asigurată va răspunde pentru daune aduse sănătății propriei persoane, inclusiv pentru accidente produse din cea mai ușoară culpă. Or, faptele care au ca rezultat autoaccidentarea presupun întotdeauna existența unei culpe, cel mai des fiind săvârșite din culpa cea mai ușoară.

31. Opțiunea legiuitorului de a include persoanele care au plătit contribuția la asigurările sociale de sănătate în sfera celor cărora li se angajează răspunderea civilă delictuală pentru daune aduse sănătății propriei persoane pentru fapte săvârșite din cea mai ușoară culpă neagă una dintre garanțiile dreptului la ocrotirea sănătății, aducând atingere art. 1 alin. (5) din Constituție care consacră securitatea juridică a persoanei, concept care se definește ca un complex de garanții de natură sau cu valențe constituționale inerente statului de drept, în considerarea cărora legiuitorul are obligația constituțională de a asigura atât o stabilitate firească dreptului, cât și valorificarea în condiții optime a drepturilor și libertăților fundamentale (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 454 din 4 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 836 din 1 octombrie 2018, paragraful 68).

32. Prin Decizia nr. 51 din 25 ianuarie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 90 din 3 februarie 2012, Curtea Constituțională a conturat garanțiile principiului securității juridice, printre care și stabilitatea normelor juridice. Aplicând considerentele reținute acolo la cauza de față, Curtea reține că dreptul la ocrotirea sănătății impune respectarea unor exigențe, între care și aceea a stabilității normelor juridice care îl garantează. Într-un plan mai larg, stabilitatea acestor norme constituie o expresie a principiului securității juridice, instituit, implicit, de art. 1 alin. (5) din Constituție, principiu care exprimă în esență faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol

care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze, impunând ca legea să fie accesibilă și previzibilă. Într-o bogată jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe (a se vedea, în acest sens, Hotărârea din 26 aprilie 1979, pronunțată în Cauza *Sunday Times împotriva Regatului Unit*, paragraful 49, Hotărârea din 20 mai 1999, pronunțată în Cauza *Rekvenyi împotriva Ungariei*, paragraful 34, sau Hotărârea din 4 mai 2000, pronunțată în Cauza *Rotaru împotriva României*, paragraful 52).

33. Curtea observă că gratuitatea acordării asistenței medicale ține de opțiunea legiuitorului (a se vedea, *ad similib*, cele reținute în Decizia nr. 115 din 21 septembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 522 din 27 octombrie 1999, în Decizia nr. 334 din 17 martie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 262 din 22 aprilie 2009, și în Decizia nr. 389 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 803 din 11 octombrie 2017, paragraful 15). Totuși, faptul că, indiferent de tipul de culpă, persoana care a adus daune sănătății propriei persoane va fi obligată să repare prejudiciul cauzat furnizorului de servicii medicale, reprezentând cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată, neagă dreptul la ocrotirea sănătății în cazul persoanelor asigurate care în schimbul plății contribuției la asigurările sociale ar trebui să beneficieze de o contraprestație din partea statului atunci când riscul asigurat — vătămarea sănătății propriei persoane — se produce. Astfel, riscul suportat de „asigurător” — în cazul de față statul — se diluează până aproape de dispariție, întrucât săvârșirea oricărei fapte prin care se aduce atingere sănătății propriei persoane presupune o minimă culpă în săvârșirea sa.

34. În final, având în vedere neconstituționalitatea constatată, Curtea reține că nu mai este necesară analiza sintagmei criticate prin raportare la art. 22 și 47 din Constituție.

35. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată din oficiu de Tribunalul Mureș — Secția civilă în Dosarul nr. 10.082/320/2016 al acestei instanțe și constată că sintagma „*precum și daune sănătății propriei persoane*” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Tribunalului Mureș — Secția civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 5 decembrie 2019.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

OPINIE SEPARATĂ

În dezacord cu soluția pronunțată de Curtea Constituțională formulăm prezenta opinie separată, considerând că **excepția de neconstituționalitate** cu privire la dispozițiile art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății sub aspectul sintagmei „precum și daune sănătății proprii persoanei, din culpă” **trebuia respinsă, în principal, ca inadmisibilă și, în subsidiar, ca neîntemeiată** pentru următoarele motive:

— **Excepția de neconstituționalitate tinde la modificarea dispoziției legale criticate în absența unei contradicții cu o dispoziție din Constituție;**

— **Prevederea legală criticată constituie una din modalitățile posibile de punere în aplicare a prevederilor art. 34 din Constituție care se înscrie în marja de discreționaritate a legiuitorului și nu contravine Legii fundamentale.**

1. Răspunderea patrimonială pentru costurile medicale ocazionate de vătămările aduse sănătății proprii persoanei a fost introdusă în legislația română postconstituțională prin Legea nr. 132/2014 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 2/2014 pentru modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum rezultă din motivarea acesteia, îl constituie sintagma „*precum și daune sănătății proprii persoanei, din culpă*” din cadrul alin. (1) al art. 320 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză având ca obiect cererea introdusă de furnizorul de servicii medicale pentru repararea prejudiciului cauzat acestuia prin cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată autorului unui accident de circulație produs, așa cum s-a reținut în ordonanța emisă de procuror, de partea vătămată care, „în timp ce conducea motocicleta, datorită altor preocupări în timpul conducerii a părăsit partea carosabilă după care s-a răsturnat în șanțul din partea dreaptă a sensului de mers”. La data ridicării excepției de neconstituționalitate valoarea totală a cheltuielilor medicale astfel ocazionate se cifra la 1.755,38 RON.

3. În motivarea excepției de neconstituționalitate se arată, în esență, că prin textul de lege criticat se reglementează obligația persoanei care a suferit un accident din propria culpă la plata cheltuielilor legate de spitalizare, condiționându-se ocrotirea sănătății de efectuarea unor plăți către unitatea sanitară, deși persoana vătămată este asigurată. Se apreciază că sintagma „*precum și daune sănătății proprii persoanei*” este excesivă prin faptul că orice activitate ce are ca urmare accidentarea celui implicat presupune și o anumită culpă din partea sa. **Spre deosebire de alte dosare care s-au aflat pe rolul Curții Constituționale, în prezenta cauză instanța care a sesizat Curtea Constituțională nu a făcut referire la faptul că dispoziția legală vizează orice formă a culpei și nu a precizat că sintagma „din culpă” din cuprinsul art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 ar trebui înlocuită cu sintagma „cu intenție”, fapt care ar fi determinat automat inadmisibilitatea cererii întrucât ea ar fi vizat modificarea legii.**

4. În opinia instanței care a sesizat Curtea, prevederea legală criticată contravine dispozițiilor constituționale ale art. 22 referitor la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică, art. 34 privind dreptul la ocrotirea sănătății și art. 47 referitor la nivelul de trai.

5. Din analiza art. 22 din Constituție rezultă că acesta vizează protecția integrității fizice și psihice a persoanei împotriva atingerilor care i-ar putea fi aduse de către stat (efecte verticale) sau de alte subiecte de drept (efecte orizontale). Or, în

cauză nu se poate susține că prin vreo acțiune sau inacțiune a statului sau a altor persoane a fost afectată integritatea fizică a persoanei vătămate, autorul faptei ilicite care a ocazionat ridicarea din oficiu a prezentei excepții de neconstituționalitate, și nici că sintagma legală criticată ar putea conduce la o astfel de interpretare. Autorul însuși și-a produs daune proprii sănătății din culpa sa. Pe cale de consecință **art. 22 din Constituție nu este incident în speță.**

6. Art. 47 din Constituție statuează cu privire la dreptul cetățenilor la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, drept fundamental de care autorul faptei ilicite a beneficiat de vreme ce tocmai costurile ocazionate de prestarea respectivelor asistențe medicale au dat naștere litigiului în cadrul căruia a fost ridicată excepția de neconstituționalitate. Chestiunea acoperirii costurilor este ulterioară acordării îngrijirilor medicale și distinctă de aceasta; ea nu condiționează acordarea asistenței medicale, ci survine ca un accesoriu al acesteia. Prin urmare, nici **art. 47 din Constituție nu este incident în speță.**

7. Art. 34 din Constituție se referă la obligația statului de a reglementa un sistem de asigurări sociale de sănătate și arată că „organizarea [...] sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente [...], precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.” Prin urmare, **art. 34 din Constituție este singurul incident în speță.** Art. 34 din Constituție stabilește o exigență de natură formală, anume obligația reglementării sistemului de asigurări sociale de sănătate, inclusiv pentru accidente, potrivit unei legi. Art. 34 din Constituție nu prevede nicio exigență de natură materială, lăsând în competența discreționară a legiuitorului conținutul legii prin care se stabilește reglementarea sistemului de asigurări sociale de sănătate. Cu toate acestea competența discreționară a legiuitorului este limitată, chiar și în privința asigurărilor sociale de sănătate el trebuind să țină seama de ansamblul prevederilor de natură constituțională și nu doar de art. 34 din legea fundamentală.

8. Instanța judecătorească ce a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate admite faptul că sistemul de asigurări sociale de sănătate este reglementat prin Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății. Ea nu contestă constituționalitatea sistemului de asigurări sociale de sănătate stabilit prin Legea nr. 95/2006, ci faptul că această reglementare exclude explicit dintre riscurile sociale de sănătate asigurate de stat pe cel rezultat din fapta proprie, ilicită și culpabilă, a asiguratului, exprimându-și propria viziune în această materie.

Astfel, în viziunea instanței care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate asigurarea socială de sănătate pe care statul o realizează pentru a putea finanța ocrotirea sănătății populației trebuie să suporte *orice risc* ar putea afecta sănătatea oricărui asigurat, inclusiv riscul la producerea căruia asiguratul contribuie din propria culpă prin săvârșirea unor fapte ilicite, întrucât asiguratul cotizează — prin plata obligatorie a unei contribuții sociale de sănătate — la Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate. Altfel spus, indiferent cum s-ar fi produs riscul care a afectat sănătatea unui asigurat, acesta din urmă nu ar trebui să fie ținut răspunzător pentru prejudiciile cauzate sieși din culpă proprie de vreme ce el contribuie la asigurările sociale de sănătate. O astfel de viziune nu este împărtășită de legiuitorul român. Ea ar putea avea în vedere, eventual, un contract de asigurare individual, facultativ și lipsit de caracter social, care ar viza asigurarea sănătății individuale a asiguratului și nu a sănătății publice, și în cadrul căruia părțile ar fi libere să convină asupra riscului asigurat. În acest caz riscul asigurat ar putea include și fapta — culpabilă sau nu, ilicită sau nu — a asiguratului. Asigurările sociale de sănătate realizate de stat nu întrunesc aceste trăsături.

Asigurările sociale de sănătate realizate de stat sunt obligatorii și nu facultative. Ele au caracter social și nu individual. Asigurările sociale de sănătate realizate de stat funcționează în temeiul principiului solidarității și al subsidiarității ca un sistem unitar și au ca obiectiv prestarea, în mod echitabil și nediscriminatoriu, a unui minim de asistență medicală pentru populație prin furnizarea unui *pachet de servicii medicale de bază* oricărui asigurat. Caracterul lor social rezultă din faptul că statul asigură un *pachet minimal de servicii* inclusiv unor categorii de persoane care nu fac dovada calității de asigurat, precum și celor care nu contribuie la formarea Fondului național unic de asigurări de sănătate cum sunt minorii, persoanele aflate în custodia statului, refugiații etc. Ambele pachete de servicii, prin care se stabilesc riscurile de sănătate asigurate de stat, sunt stabilite anual printr-un contract-cadru, aprobat prin hotărâre a Guvernului în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a legii bugetului de stat, în urma unor largi consultări cu reprezentanți ai profesiilor medicale.

În plus, caracterul social, bazat pe solidaritatea și subsidiaritatea sistemului de asigurări de sănătate din România, a fost recunoscut de Curtea Constituțională printr-o jurisprudență bogată, constantă și nealterată până în prezent. Astfel, jurisdicția constituțională a reiterat aproape ritualic un considerent devenit de principiu: „întreaga societate trebuie să contribuie la efortul protejării sănătății populației, în temeiul principiului solidarității și al subsidiarității, iar obligativitatea asigurării și a contribuției la sistemul asigurărilor sociale de sănătate trebuie analizată în legătură cu un alt principiu care stă la baza acestui sistem, și anume cel al solidarității, întrucât datorită solidarității celor care contribuie acest sistem își poate realiza obiectivul principal, respectiv cel de a asigura un minimum de asistență medicală pentru populație, inclusiv pentru acele categorii de persoane care se află în imposibilitatea de a contribui la constituirea fondurilor de asigurări de sănătate”. (Decizia nr. 452/2005, Decizia nr. 539/2006, Decizia nr. 934/2006, Decizia nr. 1.349/2010, Decizia nr. 335/2011, Decizia nr. 325/2013, Decizia nr. 9/2014, Decizia nr. 351/2014, Decizia nr. 452/2014, Decizia nr. 554/2014, Decizia nr. 468/2015).

Prin urmare, **viziunea instanței care a ridicat din oficiu excepția de neconstituționalitate contrazice, în esența sa, reglementarea asigurărilor sociale de sănătate astfel cum aceasta a fost confirmată și de judecătorul constituțional; această divergență de abordare dintre legiuitor și o instanță judecătorească nu este un motiv suficient pentru a constata neconstituționalitatea legii.**

9. Art. 34 din Constituție, singurul incident în speță, obligă statul „să ia măsuri pentru [...] asigurarea sănătății publice” și să se asigure că „organizarea sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente [...]” se stabilește „potrivit legii.” Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare, organizează sistemul de asigurări sociale de sănătate în scopul promovării sănătății publice, a prevenirii îmbolnăvirilor și al îmbunătățirii calității vieții. Protecția sănătății publice este definită ca obligație atât pentru autoritățile publice, cât și pentru persoanele fizice și juridice. Persoanele fizice care se află pe teritoriul României sunt ținute să se supună măsurilor de prevenire și combatere a bolilor transmisibile, să respecte normele de igienă și sănătate publică și să se conformeze celorlalte reguli necesare pentru promovarea sănătății individului și populației, cu respectarea și a celorlalte drepturi fundamentale ale persoanei. Prin acest act normativ statul a înțeles să ia măsuri pentru **asigurarea sănătății publice și să definească riscurile sociale asigurate, inclusiv prin sancționarea patrimonială a acelor asigurați care aduc atingere propriei sănătăți din culpa lor, fără a îi priva însă de servicii**

medicale. Prin urmare, sub aspectul conținutului reglementării, legiuitorul nu a încălcat Legea fundamentală și nu a făcut nimic altceva decât să valorifice marja de discreționaritate de care se bucură în acest caz.

10. În plus, **art. 34 din Constituție nu face vorbire despre asigurarea oricăror riscuri de sănătate pentru orice asigurat și nici nu impune gratuitatea serviciilor medicale prestate de stat.** Așa cum a arătat Curtea Constituțională într-o jurisprudență anterioară, bogată și constantă, „aceste norme nu impun gratuitatea asistenței medicale și nici măsuri de asigurări sociale identice pentru toate categoriile de cetățeni” (Decizia nr. 115/1999), iar „garantarea constituțională a dreptului la ocrotirea sănătății nu înseamnă și gratuitatea asistenței medicale” (Decizia nr. 334/2009) sau, mai recent, „dreptul la ocrotirea sănătății, ca drept fundamental, garantat prin art. 34 din Constituție, nu poate avea semnificația acordării gratuite a asistenței medicale, medicamentelor și protezelor” (Decizia nr. 389/2017). Prin urmare, nu orice prestație de natură medicală poate fi asigurată de Fondul național unic de asigurări de sănătate la care contribuie toți asigurații, dar de care beneficiază categorii mai largi de populație.

11. Pe de altă parte, art. 7 pct. 10 din Codul fiscal și art. 1 pct. 5 din Codul de procedură fiscală definesc în mod precis **natura juridică a contribuțiilor sociale obligatorii, categorii din care fac parte și contribuțiile sociale de sănătate** colectate la Fondul național unic de asigurări de sănătate, arătând că ele sunt „prelevări obligatorii realizate în baza legii, care au ca scop protecția persoanelor fizice obligate a se asigura împotriva anumitor riscuri sociale, în schimbul cărora aceste persoane beneficiază de drepturile acoperite de respectiva prelevare”. Aceste **contribuții sociale obligatorii nu au natură juridică de taxe ori impozite, în sensul că nu presupun cu necesitate o contraprestație directă și imediată din partea statului** și nici nu sunt destinate acoperirii oricăror cheltuieli publice, ci reprezintă o categorie distinctă de venituri fiscale, ce au o **destinație specială** (cheltuieli publice de natură socială expres și limitativ prevăzute de lege) și vizează **asigurarea unui risc social, definit ca atare de către stat.** De altfel, și legile finanțelor publice definesc contribuțiile sociale obligatorii distinct de alte tipuri de venituri fiscale, arătând că ele sunt prelevări obligatorii ale „unei părți din veniturile persoanelor fizice și juridice, cu sau fără posibilitatea obținerii unei contraprestații” [art. 2 alin. (1) pct. 19 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, respectiv art. 2 alin. (1) pct. 21 din Legea nr. 273/2006]. Prin urmare, **contribuțiile sociale de sănătate nu se colectează la bugetul statului pentru ca statul să poată dispune liber asupra modului de cheltuire a respectivelor resurse și nu au natura juridică a unei asigurări individuale de sănătate pentru ca asiguratul să poată conveni cu asigurătorul riscurile pe care le dorește a fi asigurate.** Ele sunt venituri fiscale menite să satisfacă un interes general clar identificat încă din momentul colectării lor, anume protecția sănătății publice.

În context merită amintit și faptul că judecătorul constituțional a arătat că aceste contribuții sociale de sănătate, colectate în temeiul legii în cadrul Fondului național unic de asigurări de sănătate, intră în sfera de aplicare a art. 56 din Constituție referitor la justa aplicare a sarcinilor fiscale, de vreme ce „În cazul sistemului public de sănătate, aceste cheltuieli publice vizează însăși îndeplinirea obligației constituționale a statului de a asigura ocrotirea sănătății și protecția socială a cetățenilor”. (Decizia nr. 335/2011). Însă în materie de echitate fiscală atât doctrina națională și europeană, cât și dreptul comparat, inclusiv jurisprudențele jurisdicțiilor constituționale europene din perioada crizei economice a anilor 2009—2010, concordă asupra ideii că marja de apreciere a legiuitorului rămâne un

factor important și trebuie prezervată, mai ales cu privire la protecția drepturilor de natură socială, căci acceptarea democratică a oricăror măsuri luate este vitală pentru existența și funcționarea sistemelor de protecție socială.

12. Nu în ultimul rând, merită a fi menționate încă trei aspecte.

Prin Decizia nr. 484/2018 Curtea Constituțională a respins ca inadmisibilă o excepție de neconstituționalitate referitoare la aceeași sintagmă legală într-o cauză asemănătoare (accident de circulație produs ca urmare a neacordării priorității unui alt vehicul). În măsura în care abordarea Curții Constituționale din opinia majoritară cu privire la această chestiune ar fi un revirement de jurisprudență, el trebuia prezentat ca atare și motivat, altminteri sunt puse în discuție efectele obligatorii ale deciziilor Curții Constituționale stabilite prin art. 147 alin. (2) și (4) din Constituție, precum și coerența internă a deciziilor Curții, cu potențiale consecințe negative asupra predictibilității sistemului normativ.

Prin Legea nr. 256/2019 pentru modificarea art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1050 din 30 decembrie 2019, textului i-a fost adăugată o frază finală care statuează următoarele: „*Cheltuielile efective ocazionate de asistența medicală acordată nu pot fi recuperate de la victimele agresiunilor sau ale accidentelor cu autor neidentificabil, fiind decontate din Fondul național unic de asigurări sociale de sănătate.*” Această modificare legislativă recentă dovedește o dată în plus că **sistemul asigurărilor sociale de sănătate operează cu mai multe criterii atunci când stabilește riscurile de sănătate asigurate și ține seama, în mod coerent, de considerente de etică medicală, echitate și justiție socială și de aspecte de legalitate și responsabilitate personală.** Armonizarea unor principii valabile și în cadrul eticii

medicale, precum utilitarismul, egalitarismul, prioritatismul sau instrumentalismul valoric, nu se poate realiza prin protejarea normativă exclusiv a unuia în dauna celorlalte, ci presupune conciliere juridică inclusiv prin utilizarea principiului proporționalității. În baza art. 34 din Constituție legiuitorul este singurul competent să reglementeze conținutul asigurărilor sociale de sănătate. În absența unor limite materiale în Legea fundamentală, instanțele judecătorești ori Curtea Constituțională nu au nici competența și nici legitimitatea de a interveni cu privire la substanța reglementărilor din acest domeniu, ele trebuind doar să facă aplicarea prevederilor legale de o manieră adecvată scopului reglementării, care să asigure protejarea drepturilor subiective inclusiv prin concilierea lor în mod armonios.

Art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 instituie reguli juridice clare, coerente, unitare și care mențin necesarul echilibru între principii esențiale de etică medicală și justificarea transparentă a politicilor publice prin care se stabilește alocarea resurselor în cadrul sistemului național de asigurare a sănătății publice. Astfel de norme juridice facilitează decizii medicale lipsite de arbitrar și sporesc gradul de încredere și aderență a cetățenilor la politicile publice promovate de stat, aspect esențial al oricărei democrații autentice. Din nefericire, testarea practică a acestei realități a fost posibilă pe întreaga durată a pandemiei înregistrată în 2020 și ea nu confirmă concluzii juridice radicale precum cele la care a ajuns opinia majoritară în Decizia nr. 818/2019.

Pentru toate aceste motive considerăm că excepția de neconstituționalitate cu privire la dispozițiile art. 320 alin. (1) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății sub aspectul sintagmei „precum și daune sănătății proprii persoane, din culpă” trebuia respinsă.

Judecători,

dr. Livia Doina Stanciu

prof. univ. dr. Elena-Simina Tănăsescu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 146

din 12 martie 2020

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 592 raportat la art. 589 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lina Stănescu în Dosarul nr. 5.078/110/2017/a1 al Tribunalului Bacău — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 83D/2018.

2. La apelul nominal lipsește autoarea excepției. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca inadmisibilă. Se arată că autoarea critică dispozițiile legale ce formează obiectul excepției de neconstituționalitate din perspectiva opțiunii legiuitorului cu privire la reglementarea cauzelor de amânare sau de întrerupere a executării pedepsei închisorii, aspect ce excedează atribuțiilor Curții Constituționale.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Încheierea din 16 ianuarie 2018, pronunțată în Dosarul nr. 5.078/110/2017/a1, **Tribunalul Bacău — Secția penală a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 592 raportat la**

art. 589 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Lina Stănescu într-o cauză având ca obiect soluționarea cererii de întrerupere a executării pedepsei formulate de autoarea excepției de neconstituționalitate, care a fost condamnată la o pedeapsă cu închisoarea, cu executare, în condițiile în care are în îngrijire un copil cu handicap.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate se susține că textele criticate creează discriminare între persoanele condamnate conform Codului penal din 1969 și potrivit normelor procesual penale prevăzute în Codul de procedură penală din 1968 și cele condamnate conform aceluiași cod penal, dar cu aplicarea Codului de procedură penală în vigoare, deoarece Codul de procedură penală din 1968 prevedea, la art. 455 alin. 1 raportat la art. 453 alin. 1, un caz de întrerupere a executării pedepsei care nu a fost preluat în cuprinsul art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală în vigoare, cel potrivit căruia executarea pedepsei poate fi întreruptă atunci când din cauza unor împrejurări speciale executarea imediată a pedepsei ar avea consecințe grave pentru condamnat, familie sau unitatea la care lucrează. Astfel, se arată că există persoane condamnate sub imperiul vechiului Cod penal care beneficiază de trei cauze de întrerupere a executării pedepsei închisorii și persoane condamnate conform aceleiași legi penale materiale cărora le sunt aplicabile doar două astfel de cauze. Se mai susține că imposibilitatea de a beneficia, după intrarea în vigoare a Codului de procedură penală actual, de întreruperea executării pedepsei pentru cauza prevăzută la art. 455 alin. 1 raportat la art. 453 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală din 1968 încalcă dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil al persoanelor condamnate. Este invocată jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la dreptul la un proces echitabil.

6. **Tribunalul Bacău — Secția penală** opinează că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se susține că nepreluarea în cuprinsul Codului de procedură penală în vigoare a cauzei de întrerupere a executării pedepsei prevăzute la art. 453 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală din 1968 constituie voința legiuitorului, care este în acord cu dispozițiile constituționale și convenționale invocate de autoarea excepției.

7. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Avocatul Poporului** opinează că excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă, întrucât autoarea acesteia critică lipsa dispozițiilor art. 453 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală din 1968 din cuprinsul Codului de procedură penală în vigoare. Pe fond, se arată că textele criticate nu încalcă principiul egalității în drepturi, prevăzut la art. 16 alin. (1) din Constituție, și se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 1 din 8 februarie 1994, nr. 107 din 13 iunie 2000 și nr. 781 din 17 noiembrie 2015. Se susține, de asemenea, că prevederile art. 21 alin. (3) din Legea fundamentală nu sunt aplicabile în prezenta cauză, întrucât întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață nu antamează aspecte referitoare la standardele dreptului la un proces echitabil.

9. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

10. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

11. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală, care au următorul cuprins:

— Art. 592 alin. (1): „*Executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață poate fi întreruptă în cazurile și în condițiile prevăzute la art. 589, la cererea persoanelor arătate la alin. (3) al aceluiași articol, iar în cazul prevăzut la art. 589 alin. (1) lit. a), și la cererea administrației penitenciarului.*”;

— Art. 589 alin. (1): „*Executarea pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață poate fi amânată în următoarele cazuri:*

a) *când se constată, pe baza unei expertize medico-legale, că persoana condamnată suferă de o boală care nu poate fi tratată în rețeaua sanitară a Administrației Naționale a Penitenciarelor și care face imposibilă executarea imediată a pedepsei, dacă specificul bolii nu permite tratarea acesteia cu asigurarea pazei permanente în rețeaua sanitară a Ministerului Sănătății și dacă instanța apreciază că amânarea executării și lăsarea în libertate nu prezintă un pericol pentru ordinea publică. În această situație, executarea pedepsei se amână pentru o durată determinată;*

b) *când o condamnată este gravidă sau are un copil mai mic de un an. În aceste cazuri, executarea pedepsei se amână până la încetarea cauzei care a determinat amânarea.*”

12. Prin Decizia nr. 535 din 24 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1026 din 20 decembrie 2019, Curtea Constituțională a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 589 alin. (1) lit. b) fraza întâi teza a doua din Codul de procedură penală, care exclude bărbatul condamnat care are un copil mai mic de un an de la posibilitatea amânării executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață, este neconstituțională.

13. Se susține că textul criticat contravine prevederilor constituționale ale art. 16 alin. (1) cu privire la egalitatea în drepturi și ale art. 21 referitor la accesul la justiție și la dreptul la un proces echitabil.

14. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat în mod constant că neconstituționalitatea unei dispoziții legale nu poate fi dedusă prin simpla comparație dintre reglementarea veche și cea nouă, aceasta din urmă fiind considerată mai puțin favorabilă și declanșând automat un așa-zis conflict de constituționalitate. Curtea a constatat, cu aceste prilejuri, că nu se poate vorbi despre discriminare în ipoteza în care, prin jocul unor prevederi legale — așadar, inclusiv prin succesiunea în timp a unor acte normative, astfel cum este în cazul de față —, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate astfel în mod subiectiv, prin prisma propriilor lor interese (a se vedea Decizia nr. 44 din 24 aprilie 1996, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 17 decembrie 1996, Decizia nr. 72 din 5 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 152 din 28 februarie 2008, sau Decizia nr. 1.038 din 14 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 742 din 5 noiembrie 2010).

15. Prin urmare, nici în cazul de față nu se poate reține existența unei discriminări între persoanele cărora le sunt aplicabile prevederile art. 455 alin. 1 raportat la art. 453 alin. 1

din Codul de procedură penală din 1968 și cele care pot solicita întreruperea executării pedepsei cu închisoarea în condițiile reglementate la art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală în vigoare.

16. De altfel, normele procesual penale sunt de imediată aplicare, în domeniul acestora nefiind incident principiul constituțional al aplicării legii penale mai favorabile, aspect care va determina, în urma fiecărei operațiuni legislative de modificare, completare sau abrogare, diferențe de regim juridic inerente, care nu implică însă o încălcare a prevederilor art. 16 din Constituție.

17. Referitor la pretinsa încălcare, prin textele criticate, a prevederilor art. 21 din Constituție, Curtea reține că atât amânarea executării pedepsei, cât și întreruperea executării pedepsei reprezintă excepții de la regula executării de îndată și în mod continuu a pedepselor penale privative de libertate. Aceste excepții au ca fundament faptul că persoana condamnată se găsește în situații în care executarea pedepsei cu închisoarea sau detențiunea pe viață ar afecta grav existența acesteia sau a membrilor familiei.

18. Cu privire la nepreluarea în cuprinsul Codului de procedură penală în vigoare a prevederilor art. 453 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală din 1968, atât în expunerea de motive a Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, cât și în doctrină, s-a reținut că această modificare a soluției legislative analizate a fost determinată de faptul că în practica instanțelor toate cererile întemeiate pe dispozițiile art. 453 alin. 1 lit. c) din Codul de procedură penală din 1968 au fost respinse ca neîntemeiate. Pe de altă parte, s-a reținut că un astfel de caz de amânare, dar și de întrerupere, a executării pedepsei nu se justifică, în condițiile în care Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal prevede detaliat activitățile care pot fi desfășurate în timpul detenției, inclusiv urmarea unor cursuri în cadrul unor universități, precum și situațiile în care sunt posibile permisiuni și învoiri în cursul executării pedepselor penale privative de libertate.

19. În acest sens, Curtea reține că art. 98 alin. (1) lit. e)—g) din Legea nr. 254/2013 prevede drept recompense permisiunea de ieșire din penitenciar pentru o zi, dar nu mai mult de 15 zile pe an, permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 5 zile, dar nu mai mult de 25 de zile pe an, permisiunea de ieșire din penitenciar pe o durată de cel mult 10 zile, dar nu mai mult de 30 de zile pe an, iar art. 99 din Legea nr. 254/2003 reglementează permisiunea de a ieși din penitenciar în

următoarele situații: prezentarea persoanei condamnate în vederea ocupării unui loc de muncă după punerea în libertate, susținerea unui examen de către persoana condamnată, menținerea relațiilor de familie ale persoanei condamnate, pregătirea reintegrării sociale a persoanei condamnate și participarea persoanei condamnate la înhumarea soțului sau soției, unui copil, părinte, frate sau soră ori bunic sau bunică.

20. Prin urmare, întrucât reprezintă excepții de la regula executării pedepsei cu închisoarea sau cu detențiunea pe viață, cauzele de întrerupere a executării pedepsei sunt rezultatul aprecierii legiuitorului cu privire la situațiile care, prin natura lor, impun incidența unui asemenea regim juridic. Așa fiind, aceste excepții sunt reglementate potrivit politicii penale a statului, conform dispozițiilor art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, având în vedere necesitatea menținerii unei corecte proporționalități între interesul individual al persoanei condamnate și interesul public privind executarea pedepselor penale, astfel cum acestea au fost dispuse prin hotărârile judecătorești definitive de condamnare.

21. Nu în ultimul rând, Curtea reține că dispozițiile legale criticate reprezintă norme de procedură, fiind de imediată aplicare de la data intrării lor în vigoare, în lipsa unei norme tranzitorii care să prevadă altfel. Pentru acest motiv, prevederile procesual penale vechi nu pot să ultraactiveze, conform celor invocate de autoarea excepției.

22. Având în vedere aceste considerente, Curtea constată că prevederile legale criticate nu încalcă principiul egalității în drepturi, reglementat la art. 16 alin. (1) din Constituție. Referitor la acesta, Curtea Constituțională a reținut, în jurisprudența sa, că nu se poate vorbi despre discriminare în ipoteza în care, prin jocul unor prevederi legale — așadar, inclusiv prin succesiunea în timp a unor acte normative, astfel cum este în cazul de față —, anumite persoane pot ajunge în situații defavorabile, apreciate astfel în mod subiectiv, prin prisma propriilor lor interese (a se vedea Decizia nr. 1.038 din 14 septembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 742 din 5 noiembrie 2010).

23. Pentru aceleași motive, Curtea reține că prin textele criticate nu sunt însă încălcate standardele accesului la justiție și ale dreptului la un proces echitabil, astfel cum acestea sunt integrate etapei executării pedepselor, persoanele aflate în ipoteza invocată de autoarea excepției având la dispoziție mijloacele procedurale specifice etapei procesului penal anterior menționate pentru a-și apăra drepturile și interesele procesuale.

24. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Lina Stănescu în Dosarul nr. 5.078/110/2017/a1 al Tribunalului Bacău — Secția penală și constată că dispozițiile art. 592 alin. (1) raportat la art. 589 alin. (1) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Bacău — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 martie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 147

din 12 martie 2020

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (16) și (17)
din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate
dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Teodora Pop	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror
Marinela Mincă.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, excepție ridicată de Ioan Dumitru Mironescu în Dosarul nr. 63/245/2017 al Judecătoriei Iași — Secția penală, care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 88D/2018.

2. La apelul nominal lipsesc părțile. Procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Președintele dispune a se face apelul și în dosarele nr. 536D/2018, nr. 537D/2018 și nr. 538D/2018 având ca obiect aceeași excepție de neconstituționalitate, invocată de Alen Daniel Moisin în dosarele nr. 4.907/258/2017*, nr. 4.284/258/2017* și nr. 4.283/258/2017* ale Tribunalului Harghita — Secția penală.

4. La apelul nominal se constată lipsa părților. Procedura de citare este legal îndeplinită.

5. Curtea, având în vedere obiectul excepțiilor de neconstituționalitate ridicate în dosarele sus-menționate, din oficiu, pune în discuție conexarea dosarelor. Reprezentantul Ministerului Public este de acord cu măsura conexării dosarelor. Curtea, în temeiul dispozițiilor art. 53 alin. (5) din Legea nr. 47/1992, dispune conexarea dosarelor nr. 536D/2018, nr. 537D/2018 și nr. 538D/2018 la Dosarul nr. 88D/2018, care a fost primul înregistrat.

6. Cauza fiind în stare de judecată, președintele Curții acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată, având în vedere jurisprudența Curții Constituționale în materia analizată și faptul că nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acesteia.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarelor, constată următoarele:

7. Prin Sentința penală nr. 1.209/2017 din 5 mai 2017, precum și deciziile penale nr. 31/C din 12 martie 2018, nr. 30/C din 12 martie 2018 și nr. 35/C din 26 martie 2018,

pronunțate în dosarele nr. 63/245/2017, nr. 4.907/258/2017*, nr. 4.284/258/2017* și nr. 4.283/258/2017*, **Judecătoria Iași — Secția penală și, respectiv, Tribunalul Harghita — Secția penală au sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**, excepție ridicată de Ioan Dumitru Mironescu și, respectiv, de Alen Daniel Moisin în cauze având ca obiect soluționarea unor contestații formulate de autorii excepției împotriva unor încheieri ale judecătorului de supraveghere a privării de libertate prin care au fost respinse plângerile formulate de aceiași autori împotriva conducerii penitenciarului în care se află încarcerați referitoare la neasigurarea dreptului la plimbare zilnică.

8. **În motivarea excepției de neconstituționalitate** se susține că textele criticate încalcă principiul egalității armelor și principiul aflării adevărului, precum și dreptul la apărare, prin faptul că nu obligă organele judiciare să asigure prezența persoanei condamnate la soluționarea cererii formulate conform art. 39 alin. (3) din Legea nr. 254/2013, în timp ce procurorul are dreptul de a participa la judecată și de a pune concluzii.

9. **Judecătoria Iași — Secția penală** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Se face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 535 din 14 iulie 2015, paragrafele 18—22.

10. **Tribunalul Harghita — Secția penală**, contrar art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, nu și-a exprimat opinia asupra excepției de neconstituționalitate.

11. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actele de sesizare au fost comunicate președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

12. **Avocatul Poporului** opinează că dispozițiile art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 sunt constituționale. Se arată că textele criticate se aplică în mod egal tuturor destinatarilor, fără privilegiu și fără discriminări. Se face trimitere la deciziile Curții Constituționale nr. 107 din 13 iunie 2000 și nr. 781 din 17 noiembrie 2015. Se face, de asemenea, trimitere la considerentele deciziilor Curții Constituționale nr. 368 din 14 mai 2015, nr. 319 din 17 mai 2016 și nr. 326 din 9 mai 2017, prin care instanța de contencios constituțional a constatat constituționalitatea prevederilor art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013. Arată, totodată, că își menține punctele de vedere exprimate și reținute de Curtea Constituțională în deciziile nr. 598 din 21 octombrie 2014 și nr. 187 din 29 martie 2018.

13. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului și Guvernul** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actele de sesizare, punctul de vedere al Avocatului Poporului, rapoartele întocmite de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

14. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

15. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, care au următorul cuprins: „(16) *Persoana condamnată este adusă la judecată doar la solicitarea instanței, în acest caz fiind audiată.*

(17) *Asistența juridică nu este obligatorie. În cazul în care procurorul și reprezentantul administrației penitenciarului participă la judecată, aceștia pun concluzii.*”

16. Se susține că textele criticate contravin prevederilor constituționale ale art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, ale art. 21 alin. (3) cu privire la dreptul la un proces echitabil și ale art. 24 referitor la dreptul la apărare, precum și prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale cu privire la interzicerea torturii.

17. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea reține că prevederile art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 au mai făcut obiectul excepției de neconstituționalitate prin raportare la critici de neconstituționalitate similare, fiind pronunțate în acest sens, spre exemplu, Decizia nr. 598 din 21 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 10 din 7 ianuarie 2015, Decizia nr. 513 din 7 iulie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 712 din 22 septembrie 2015, Decizia nr. 719 din 29 octombrie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 905 din 7 decembrie 2015, Decizia nr. 368 din 14 mai 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 502 din 8 iulie 2015 și Decizia nr. 187 din 29 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 485 din 13 iunie 2018, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate invocată.

18. Prin Decizia nr. 187 din 29 martie 2018, paragrafele 22—26, Curtea a constatat că prevederile art. 39 și cele ale art. 56 din Legea nr. 254/2013 se circumscriu celei de-a patra faze a procesului penal, și anume fazei de executare. Art. 39 din lege reglementează atât cu privire la stabilirea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, la plângerea depusă de persoana condamnată la judecătorul de supraveghere a privării de libertate împotriva deciziei comisiei pentru stabilirea, individualizarea și schimbarea regimului de executare a pedepselor privative de libertate, cât și cu privire la contestația formulată de persoana condamnată sau de administrația

penitenciarului, pe rolul judecătoriei în a cărei circumscripție se află penitenciarul, împotriva încheierii prin care judecătorul de supraveghere a privării de libertate a soluționat plângerea. Prin urmare, cadrul general prevăzut de art. 39 din Legea nr. 254/2013 reglementează o activitate ulterioară fazei de judecată în care s-a stabilit existența vinovăției în materie penală, astfel încât Curtea a reținut că aceasta nu este supusă regulilor de procedură care guvernează faza de judecată a procesului penal, având în vedere că situația juridică a persoanei condamnate nu este identică cu cea a inculpatului.

19. Așa fiind, Curtea a constatat că, în considerarea diferenței mai sus arătate, legiuitorul poate reglementa în materia executării pedepselor o procedură specială de soluționare a căilor de atac referitoare la exercitarea drepturilor persoanelor condamnate, stabilite prin Legea nr. 254/2013, procedură care să nu mai implice în mod necesar prezența persoanei condamnate, fără ca în acest mod să fie încălcate dispozițiile constituționale privind dreptul la un proces echitabil.

20. De altfel, și Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa că garanțiile consacrate în materie penală de prevederile art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale — egalitatea de arme, dreptul la apărare, contradictorialitatea — nu sunt aplicabile procedurilor privind executarea pedepselor. În acest sens sunt, de exemplu, Decizia din 22 februarie 1995 — *A.B. împotriva Elveției*, Cererea nr. 20.872/92, Decizia din 13 mai 2003 — *Montcornet de Caumont împotriva Franței*, Cererea nr. 59.290/00, Decizia din 23 septembrie 2004 — *Pilla împotriva Italiei*, Cererea nr. 64.088/00, Decizia din 27 iunie 2006 — *Szabo împotriva Suediei*, Cererea nr. 28.578/03, și Decizia din 23 octombrie 2012 — *Ciok împotriva Poloniei*, Cererea nr. 498/10, paragraful 33.

21. Totodată, Curtea a mai reținut că, în procedura de soluționare a plângerii împotriva măsurilor privitoare la exercitarea drepturilor prevăzute de Legea nr. 254/2013, potrivit art. 56 alin. (3) din lege, persoana condamnată este ascultată, în mod obligatoriu, la locul de deținere, de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate, alin. (4) al aceluiași articol stabilind că, în cazul în care persoana condamnată este transferată la un alt penitenciar, judecătorul de supraveghere a privării de libertate poate asculta persoana în cauză, audiere care va avea loc prin videoconferință, sau se poate solicita ascultarea acesteia de către judecătorul de supraveghere a privării de libertate de la noul loc de deținere, care înaintea declarației luate. Totodată, în procedura de soluționare a contestației formulate împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate, pronunțată în soluționarea plângerii, persoana condamnată are posibilitatea de a-și formula apărările prin intermediul memoriilor și concluziilor scrise, în temeiul art. 39 alin. (15) din lege, indiferent dacă este adusă sau nu la judecată.

22. Deoarece până în prezent nu au intervenit elemente noi, de natură să determine schimbarea acestei jurisprudențe, considerentele și soluția care au fundamentat Decizia nr. 187 din 29 martie 2018 își păstrează valabilitatea și în cauza de față.

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Ioan Dumitru Mironescu în Dosarul nr. 63/245/2017 al Judecătoriei Iași — Secția penală și de Alen Daniel Moisin în dosarele nr. 4.907/258/2017*, nr. 4.284/258/2017* și nr. 4.283/258/2017* ale Tribunalului Harghita — Secția penală și constată că dispozițiile art. 39 alin. (16) și (17) din Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Judecătoriei Iași — Secția penală și Tribunalului Harghita — Secția penală și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 12 martie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Teodora Pop

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2016, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 422 din 6 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 18 alineatul (3), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte cumulată cu cea a lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă acestea fac obiectul aceluiași contract sectorial de lucrări;”

2. La articolul 18 alineatul (3), după litera b) se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

„b¹) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte, separată de valoarea estimată a contractului având ca obiect

execuția lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă se atribuie contracte sectoriale distincte de servicii de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului, respectiv de lucrări;”.

Art. II. — Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 423 din 6 iunie 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 17 alineatul (4), litera b) se modifică și va avea următorul cuprins:

„b) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte cumulată cu cea a lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă acestea fac obiectul aceluiași contract de achiziție publică de lucrări;”.

2. La articolul 17 alineatul (4), după litera b) se introduce o nouă literă, litera b¹), cu următorul cuprins:

„b¹) valoarea estimată a contractului având ca obiect prestarea serviciilor de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului pentru fiecare obiectiv de investiții în parte,

separată de valoarea estimată a contractului având ca obiect execuția lucrărilor aferente obiectivului de investiții, dacă se atribuie contracte distincte de servicii de proiectare tehnică și asistență din partea proiectantului, respectiv de lucrări;”.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Antonel Tănase

Ministrul fondurilor europene,

Ioan Marcel Boloș

Președintele Agenției Naționale pentru Achiziții Publice,

Eugen Ștefan-Dorel Cojoacă

p. Ministrul lucrărilor publice, dezvoltării și administrației,

Vetuța Stănescu,

secretar de stat

p. Ministrul transporturilor, infrastructurii și comunicațiilor,

Ionel Scrioșteanu,

secretar de stat

Ministrul sănătății,

Nelu Tătaru

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,

Costel Alexe

Ministrul apărării naționale,

Nicolae-Ionel Ciucă

Ministrul economiei, energiei și mediului de afaceri,

Virgil-Daniel Popescu

Ministrul afacerilor interne,

Marcel Ion Vela

Ministrul afacerilor externe,

Bogdan Lucian Aurescu

București, 25 iunie 2020.

Nr. 485.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind modificarea Hotărârii Guvernului nr. 125/2020 pentru aprobarea modului de repartizare și de utilizare a sumelor prevăzute la lit. c) și d) din anexa nr. 3/13/02a la Legea bugetului de stat pe anul 2020 nr. 5/2020

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — În tot cuprinsul Hotărârii Guvernului nr. 125/2020 pentru aprobarea modului de repartizare și de utilizare a sumelor prevăzute la lit. c) și d) din anexa nr. 3/13/02a la Legea bugetului de stat pe anul 2020 nr. 5/2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 14 februarie 2020, sintagma „Direcția pentru strategii guvernamentale” se înlocuiește cu sintagma „Serviciul dezvoltare comunitară din cadrul Direcției generale guvernare deschisă, relații publice și cooperare”.

PRIM-MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

Contrasemnează:

Secretarul general al Guvernului,

Antonel Tănase

Ministrul afacerilor externe,

Bogdan Lucian Aurescu

București, 25 iunie 2020.

Nr. 486.

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC
— Prețuri pentru anul 2020 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC
— Prețuri pentru anul 2020 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

